

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійної роботи

з дисципліни: «Управління потенціалом підприємства»

для студентів денної та заочної форми навчання

спеціальності 7.03050401 – «Економіка підприємства»

8.03050401 – «Економіка підприємства»

Харків, ХНАДУ 2012

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

До видавництва й у світ дозволяю
Проректор

І.П.Гладкий

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до самостійної роботи
з дисципліни: «Управління потенціалом підприємства»
для студентів денної та заочної форми навчання
спеціальності 7.03050401 – «Економіка підприємства»
8.03050401 – «Економіка підприємства»

Всі цитати, цифровий, фактичний
матеріал і бібліографічні відомості
перевірені, написання сторінок
відповідає стандартам

Затверджено
методичною радою
університету
протокол №__від ____

Укладачі:

доц.Посипай В.Г.
Пахомова Л.В.

Відповідальний за випуск:

Дмитрієв І.А.

Харків, ХНАДУ 2012

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до самостійної роботи
з дисципліни: «Управління потенціалом підприємства»
для студентів денної та заочної форми навчання
спеціальності 7.03050401 – «Економіка підприємства»
8.03050401 – «Економіка підприємства»

Затверджено методичною
радою університету
протокол № ____ від _____

Харків, ХНАДУ 2012

Укладачі: доц.Посипай В.Г.
Пахомова Л.В.

Кафедра економіки підприємства

ЗАГАЛЬНІ ВКАЗІВКИ

Робоча навчальна програма з дисципліни «Управління потенціалом підприємства», розроблена з урахуванням вимог кредитно-модульної системи передбачає самостійну роботу студентів по вивченню змістовних модулів. Обсяг самостійної роботи студентів з дисципліни складає 87 годин.

Для самостійної роботи студентів виноситься як основний навчальний матеріал, розглянутий на аудиторних заняттях, так і додатковий матеріал, що розвиває творче мислення студентів і дозволяє більш повно вивчити навчальну дисципліну.

Завдання для роботи включають питання для самостійного вивчення та питання для самоконтролю.

Використовуючи наведені завдання для самостійної роботи студент опрацьовує теоретичний матеріал, закріплює отримані знання і готується до здачі підсумкового модульного контролю.

Тема 1

ДІАГНОСТИКА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Питання для самостійного вивчення:

1. Аналіз факторів конкурентної переваги за М.Портером.
2. Оцінка конкурентної позиції фірми.
3. Аналіз конкурентоспроможності фірми за Ж.-Ж.Ламбенем.
4. Методи аналізу конкурентних переваг підприємства.

Питання для самоконтролю:

1. Охарактеризуйте конкурентні переваги, які визначають позицію фірми за М.Портером.
2. Перелічіть чинники збереження конкурентної переваги.
3. Що визначає загальний аналіз конкурентної позиції і конкурентної сили підприємства?
4. Дайте визначення конкурентної переваги за Ж.-Ж.Ламбенем.
5. Мета застосування SWOT-аналізу.

Тема 2

ЕКОНОМІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА

Питання для самостійного вивчення:

1. Сутність економічного потенціалу.
2. Оцінка економічного потенціалу підприємства.
3. Методи оцінки вартості нематеріальних активів.
4. Оцінка гудвілу як нематеріального активу.

Питання для самоконтролю:

1. Дайте визначення поняття «інтелектуальна власність».
2. Перерахуйте фактори, що розглядаються при оцінці строку корисного використання гудвілу.
3. Що таке відстрочений дохід?

Тема 3

ДІАГНОСТИКА ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ І КУЛЬТУРИ ПІДПРИЄМСТВА

Питання для самостійного вивчення:

1. Які якості працівників необхідно включити в анкету для аналізу та оцінки кадрів управління.
2. Оцінка ділових якостей менеджерів.
3. Оцінка ефективності організаційної структури управління.
4. Механізм організаційного потенціалу підприємства.

Питання для самоконтролю:

1. На вашу думку, на які питання необхідно отримати відповідь, щоб дати оцінку ефективності організаційної структури управління.
2. Яка роль методів і функцій управління в організаційному потенціалі підприємства.
3. Перерахуйте типи організаційних структур управління.

Тема 4

ДІАГНОСТИКА ВИРОБНИЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Питання для самостійного вивчення:

1. Характерні риси виробничого потенціалу.
2. Оцінка складових елементів виробничого потенціалу підприємства.
3. Особливості вартісної оцінки елементів виробничого потенціалу підприємства.
4. Що дає співвідношення величини потенціалу з кінцевими результатами функціонування підприємства?

Питання для самоконтролю:

1. Визначення вартості елемента виробничого потенціалу «основні виробничі фонди».
2. Визначення вартості елемента виробничого потенціалу «промислово-виробничий персонал».
3. Визначення вартості технології.
4. Що визначає вартість елемента виробничого потенціалу «інформація»?
5. Визначення вартості елемента виробничого потенціалу «енергетичні ресурси».
6. Визначення загальної величини вартості виробничого потенціалу підприємства.

Тема 5

ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

Питання для самостійного вивчення:

1. Аналіз фінансової звітності підприємства.
2. Факторний аналіз підприємства.

Питання для самоконтролю:

1. Аналіз ліквідності балансу підприємства.
2. Аналіз фінансової стійкості.
3. Аналіз ресурсів підприємства.
4. Аналіз звіту про фінансові результати.
5. Аналіз прибутковості.
6. Факторний аналіз загальної рентабельності.
7. Факторний аналіз рентабельності власного капіталу.
8. Факторний аналіз збитків підприємства.

Тема 6

ОЦІНКА СТАНУ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Питання для самостійного вивчення:

1. Поняття економічної безпеки підприємства.
2. Проблема передбачення банкрутства.
3. «Кількісні» криза-прогнозні методики.
4. «Якісні» криза-прогнозні методики.

Питання для самоконтролю:

1. Опишіть алгоритм проведення функціонального аналізу заходів для підтримки необхідного рівня економічної безпеки.
2. Опишіть двофакторну модель прогнозування ймовірності банкрутства.
3. Коефіцієнт Альтмана (індекс кредитоспроможності).
4. Опишіть чотирьохфакторну модель прогнозу ризику банкрутства (модель R).
5. Дайте характеристику дворівневої системи показників для оцінки можливого банкрутства підприємства.
6. Фінансова нестійкість – як одна зі стадій банкрутства.

Тема 7

УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯМ І РОЗВИТКОМ ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Питання для самостійного вивчення:

1. Загальні підходи до формування потенціалу підприємства.
2. Основні фактори та передумови формування та розвитку потенціалу підприємства.
3. Графоаналітичний метод аналізу «квадрат потенціалу».

Питання для самоконтролю:

1. Що можна встановити застосовуючи графоаналітичний метод аналізу «квадрат потенціалів»?
2. Типи форми «квадрата потенціалів».
3. Формування потенціалу підприємства якого-небудь рівня є результатом:
 - а) взаємодії ресурсів;
 - б) впливу керуючої системи на керовану;
 - в) розподіл фінансових ресурсів по факторам виробництва;
 - г) реінвестування прибутку.

Тема 8

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ВИРОБНИЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ

Питання для самостійного вивчення:

1. Показники оцінки ефективності використання виробничого потенціалу.
2. Підвищення ефективності використання основних фондів.
3. Управління амортизаційними відрахуваннями підприємства.
4. Підвищення ефективності використання оборотних фондів.
5. Управління дебіторською та кредиторською заборгованістю підприємства.

Питання для самоконтролю:

1. Що вивчають в процесі аналізу основних фондів підприємства?
2. Що характеризують коефіцієнт оновлення та коефіцієнт вибуття?
3. Які методи відтворення є найбільш прогресивними?
4. Що характеризують коефіцієнт зносу і коефіцієнт придатності?
5. Що характеризує фондвіддача?
6. Аналіз виробничої площі основних виробничих фондів.
7. Аналіз забезпеченості та ефективного використання трудових ресурсів на підприємстві.
8. Ефективність використання у виробництві інформаційних ресурсів.
9. Оцінка ефективності виробничого потенціалу підприємства.

Тема 9

УПРАВЛІННЯ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

Питання для самостійного вивчення:

1. Показники науково-технічного потенціалу підприємства.
2. Роль інноваційного потенціалу в підвищенні ефективності виробництва.
3. Технічний рівень і ефективність нової техніки і технології.
4. Характеристики синергетичних технологічних факторів.
5. Загальний підхід до визначення економічного ефекту від впровадження нової техніки.

Питання для самоконтролю:

1. Інновація - це ...
2. Дайте визначення поняття «реінжиніринг».
3. Що таке CALS-технології?
4. Оцінка виробничої потужності підрозділів та підприємства в цілому.
5. В якій послідовності ведеться розрахунок виробничої потужності виробничої одиниці підприємства?

Тема 10

АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

Питання для самостійного вивчення:

1. Сутність антикризового управління підприємством.
2. Основні причини виникнення кризової ситуації на підприємстві.
3. Основні напрямки антикризового управління потенціалом при загрозі банкрутства.
4. Технологія антикризового управління та діагностика криз.

Питання для самоконтролю:

1. Дайте визначення «антикризове управління».
2. Перерахуйте основні принципи антикризового управління.
3. Яка роль фінансового менеджменту в антикризовому управлінні?
4. Причини виникнення кризової ситуації на підприємстві.
5. Опишіть заходи, спрямовані на відновлення платоспроможності підприємства.
6. Опишіть заходи, спрямовані на усунення неплатоспроможності підприємства.
7. Етапи відновлення фінансової стійкості.
8. Вкажіть заходи для забезпечення фінансової рівноваги в тривалому періоді

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Грузинов В.П. Экономика предприятия. Учебник для вузов – 2-е изд. – М.: ЮНИТИ - ДАНА, 2002.
2. Бланк И.А. Управление прибылью. – К.: «Ника-Центр», 1998.
3. Бланк И.А. Управление активами и капиталом предприятия. – К.: «Ника-Центр», Эльга, 2003.
4. Василенко В.О. Антикризове управління підприємством: Навч. посібник. – Київ: ЦУЛ, 2003.

5. Высокотехнологичные предприятия в эпоху глобализации. / Иванов И.В., Баранов В.В., Лысак Г.И. и др. – М.: Альпина Паблишер, 2003.
6. Информационные технологии управления. Учеб. пособие для вузов / под ред. проф. П.А. Титоренко, - М.: ЮНИТИ – ДАНА, 2002.
7. Основы управления производством. Учебник для вузов – 2-е изд. / Под ред. С.Ф. Покропивного. – К.: КНЕУ, 2001.
8. Савицкая Г.В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия. Учебное пособие. 4-е изд. перераб. и доп. – Минск: ООО «Новое знание», 2000.
9. Сосенко Л.С. Анализ экономического потенциала действующего предприятия. – М.: Экономическая литература, 2003.
10. Економіка виробничого підприємства: Навч. посібник / за ред. Й.М.Петровича. – 3-те вид. – К.: Знання, 2002.
11. Економіка підприємства / За ред. С.Ф.Покропивного. – К.: Наук.думка, 2000.
12. Экономическая стратегия фирмы. Учеб. Пособие / Под ред. Градова А.П., 3-е изд. - СПб.: Спец. Литература, 2000.
13. Фатхутдинов Р.А. Конкурентоспособность: экономика, стратегия, управление. – М.: Инфра-М, 2000.
14. Щекин Г.В. Основы кадрового менеджмента. Учебник, 4-е издание. – К.: МАУП, 2002.
15. Федонін О.С., Репіна І.М., Олексюк О.І. Потенціал підприємства: формування та оцінка: Навч. посібник, - КНЕУ, 2003.
16. Ансофф И. Новая корпоративная стратегия. – СПб.: Питер, 1999.
17. Архипов В.М. Проектирование производственного потенциала объединений. – Л.: ЛГУ, 1984.
18. Беляев А.А., Коротков Э.М. Систематология организации: Ученик / под ред. проф. Э.М.Короткова. – М.: Инфра-М, 2000.
19. Эйлон С., Голд Б., Сезанн Ю. Система показателей эффективности производства: прикладной анализ. – М.: Экономика, 1980.
20. Адимбаев Т.А. Экономический потенциал и эффективность его использования. – Алма-Ата: Наука, 1990.

Навчальне видання

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до самостійної роботи
з дисципліни: «Управління потенціалом підприємства»
для студентів денної та заочної форми навчання
спеціальності 7.03050401 – «Економіка підприємства»
8.03050401 – «Економіка підприємства»

Укладачі: Посипай Володимир Гаврилович
Пахомова Людмила Володимирівна

Відповідальний за випуск: д.е.н., проф. Дмитрієв І.А.

Підп. до друк.	Формат 60×80	1/16 Бум. Тип №
Друк офсетний	Ум. др. л.	Нав - вид. л.
Тираж екз.		Ціна договірна
Зак. №		

ХНАДУ, ГСП, Харків, вул. Петровського, 25

Підготовлено у Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті